

ព្រះរាជក្រម នស/រកម/០១៩៦/២៦

យើង

ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ ច័ន្ទ័ន

រាជហរិវង្ស ឧកតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស រតនមហាបុរសរតន៍ និករោត្តម

ធម្មិកមហារាជានិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

* * *

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៣ ស្តីពីការតែងតាំងនាយក រដ្ឋមន្ត្រីទី១ និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីទី២
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋា ភិបាលកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែល ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១០៩៤/៨៣ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ស្តីពីការតែងតាំងសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០៤/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែល ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំទឹកដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២៩៥/១១ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាជាន់ខ្ពស់ផ្នែកវប្បធម៌ជាតិ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២៩៥/១២ ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើតអាជ្ញាធរដើម្បីការពារមនីជ្ជាន និង រៀបចំតំបន់អង្គរ ហៅថា « **អង្គរ** »
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ០០១/នស ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ស្តីពី ការកំណត់និងការចាត់ចែងគ្រប់គ្រងតំបន់សៀមរាមអង្គរ

- បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥
- តាមសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលស្នើសុំអំពី សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរ និងអំពីទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ រៀបចំទឹកដីនគរូបនីយកម្ម និង សំណង់

ប្រកាសអោយប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តនាសម័យប្រជុំលើក ទី ៥ នីតិកាល ទី១ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ :

ច្បាប់

ស្តីពី

កិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌

ជំពូកទី ១

បទបញ្ញត្តិទូទៅ

- មាត្រា ១ :** ច្បាប់នេះមានគោលដៅថែរក្សាការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិ និងសម្បត្តិវប្បធម៌ទូទៅ ប្រឆាំងនឹងការបំផ្លិចបំផ្លាញ ការប្រែក្លាយ ការប្តូររូបរាង ការដឹករុករក ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ការនាំចេញនិង ការនាំចូលដោយខុសច្បាប់ ។
- មាត្រា ២ :** បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិគឺជាសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងឬ ក៏បានឃើញនៅក្នុងទឹកដីនៃមាតុភូមិ ។
- មាត្រា ៣ :** ច្បាប់នេះអនុវត្តទៅលើសម្បត្តិវប្បធម៌ជាចលនៈ និង អចលនៈ ទោះជាកម្មសិទ្ធិសាធារណៈក្តីឬក៏ជាឯកជនក្តីហើយកិច្ចការពារនេះគឺជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។
លើកលែងតែមានបទបញ្ញត្តិផ្ទុយពីច្បាប់នេះ ច្បាប់នេះអនុវត្តទៅលើ សម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលជាចំណែកនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៤ : តាមន័យនៃច្បាប់នេះ សម្បត្តិវប្បធម៌ភ័យស្នាដៃរបស់មនុស្សនិង រាល់ផលិតផលរបស់ធម្មជាតិ ដែលមានបរិវេណសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ សិល្បៈឬសាសនា ដែលធ្លុះបញ្ចាំងពីដំណាក់កាលនៃ ការវិវត្តន៍របស់អារ្យធម៌ ឬ របស់ធម្មជាតិ ហើយដែលកិច្ចការពារសម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងនោះ បំរើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។

សម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី ២

បទបញ្ញត្តិពិសេស

ផ្នែកទី១

ស្ថាប័នក្រុងក្រុង និង ប្រតិបត្តិ

មាត្រា ៥ : ការលើកគោលនយោបាយទូទៅ ក្នុងវិស័យសម្បត្តិវប្បធម៌ជាតិជាពិសេសដើម្បីការពារថែរក្សា និង លើកតម្កើងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិ គឺជាការកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាន់ខ្ពស់ផ្នែកវប្បធម៌ជាតិ (ក.ជ.វ.ជ) ដែលមានក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈជាស្ថាប័នប្រតិបត្តិ ។

ដោយឡែកនៅតំបន់សៀមរាបអង្គរ ការការពារថែរក្សា និង លើកតម្កើងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិត្រូវប្រគល់អោយអាជ្ញាធរ ដើម្បីការពារមណីយដ្ឋាននិងរៀបចំតំបន់ អង្គរហៅថា អាជ្ញាធរអប្សរ ។

ការសម្របសម្រួលភារកិច្ចរវាងក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃ ទៀតត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ផ្នែកទី២

មណីយដ្ឋានដែលត្រូវការពារ

មាត្រា ៦ : មណីយដ្ឋានដែលត្រូវការពាររួមមាន :

- ឧទ្យានដែលមានបុរាណវត្ថុ ឬ មណីយដ្ឋានដទៃទៀតដែលមាន អត្ថប្រយោជន៍សំរាប់បុរាណវិទ្យា នវិទ្យា ឬ ប្រវត្តិវិទ្យាអាចធ្វើការកំណត់ព្រំដែនបាន ។

- ព្រំដែននៃបរិវេណរមណីយដ្ឋានដែលត្រូវការការ ត្រូវកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ ក.ជ.វ.ជ ។

ផ្នែកទី៣

បញ្ជីសារពើភណ្ណ

មាត្រា ៧ : ការចុះបញ្ជីសារពើភណ្ណ គឺជាការកត់ត្រាបញ្ចូលនូវសម្បត្តិវប្បធម៌សាធារណៈ ឬឯកជនដែលមានសារៈសំខាន់ខាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ សិល្បៈ ឬសាសនា ទោះជាសម្បត្តិទាំងនោះមិនតំរូវអោយចាត់ថ្នាក់ជាប្រញាប់ក៏ដោយ ។

មាត្រា ៨ : ការចុះបញ្ជីសារពើភណ្ណនេះ ត្រូវប្រកាសឡើងដោយសេចក្តីសំរេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥ ។

មាត្រា ៩ : ក្រោយពីបានចុះបញ្ជីសារពើភណ្ណរួចហើយ ចាំបាច់ត្រូវអោយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឬម្ចាស់កាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ជូនដំណឹងទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមួយខែមុននឹងខ្លួនធ្វើសកម្មភាពណាមួយក្នុងបំណងនឹងលក់ ឬ ផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ផ្លាស់ប្តូរទីតាំង បំផ្លាញ ចោល ប្រែក្លាយផ្លាស់ប្តូររូបរាង ជួសជុល ឬ ធ្វើការស្ថាបនាឡើងវិញនូវសម្បត្តិវប្បធម៌នោះ ។

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចប្រឆាំង នឹងសកម្មភាពខាងលើបែបនេះបាន លុះត្រាតែ បានចាត់វិធានការសមស្របតាមនីតិក្រមចំណាត់ថ្នាក់ ។

មាត្រា ១០ : ការចុះបញ្ជីសារពើភណ្ណត្រូវទុកជាមោឃៈបើសិនជាមិនបានបញ្ជូនបន្ថែម នូវ សំណើសុំបញ្ចូលចំណាត់ជាសម្បត្តិវប្បធម៌ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែ ចាប់តាំងពីពេលដែល បានជូនដំណឹង ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនោះមក ។

ផ្នែកទី៤

ចំណាត់ថ្នាក់

មាត្រា ១១ : ចំណាត់ថ្នាក់គឺជាការកត់ត្រាសម្បត្តិវប្បធម៌សាធារណៈ ឬឯកជនទាំងឡាយដែលបានចុះក្នុងបញ្ជីសារពើភណ្ណ ហើយកិច្ចការនោះគឺ ដើម្បីបំរើផលប្រយោជន៍សាធារណៈក្នុងវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រប្រវត្តិសាស្ត្រ សិល្បៈ ឬ សាសនា ។

មាត្រា ១២ : សំណើសុំចំណាត់ថ្នាក់ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលជាអ្នកជូនដំណឹងអោយបានត្រឹមត្រូវជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឬអ្នកកាន់កាប់ ។

មាត្រា ១៣ : បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សររួចមក បើសិនជាគ្មានសេចក្តីសំរេច ក្នុងរយៈពេលដប់ពីរខែ សំណើសុំចំណាត់ថ្នាក់នឹងត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ១៤ : ចំណាត់ថ្នាក់ ត្រូវប្រកាសឡើងដោយសេចក្តីសំរេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។
អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចក្នុងរយៈពេលបីខែ គិតចាប់ តាំងពីថ្ងៃដែល ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឬម្ចាស់កាន់កាប់បានទទួលលិខិតជូនដំណឹងរបស់អាជ្ញា ធរនោះ ។

មាត្រា ១៥ : ចំណាត់ថ្នាក់ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឬម្ចាស់កាន់កាប់ ក្នុងករណីជាចាំបាច់ត្រូវជូនដំណឹងទៅមន្ទីរអភិរក្សអចលនវត្ថុ (មន្ទីរទទួលបន្ទុក គ្រប់គ្រងបញ្ជី អចលនវត្ថុ) ។

មាត្រា ១៦ : ក្នុងករណីដែលម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមិនយល់ព្រម ចំណាត់ថ្នាក់សម្បត្តិវប្បធម៌នៅតែត្រូវធ្វើ ជាដដែល ។

មាត្រា ១៧ : ការបង់ខាតដែលបណ្តាលមកពីចំណាត់ថ្នាក់សម្បត្តិវប្បធម៌នេះ អាចត្រូវទូទាត់ជា ប្រាក់ បំណាច់អោយដល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

ពាក្យសុំទារប្រាក់បំណាច់ ត្រូវដាក់មកអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងរយៈ ពេលបីខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ស្តីពីសេចក្តី សំរេច នៃ ចំណាត់ថ្នាក់នេះ ។

ចំនួនប្រាក់បំណាច់ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។
ការតវ៉ាចំពោះសេចក្តីសំរេចស្តីពីគោលការណ៍ឬពីចំនួនប្រាក់បំណាច់អាចនឹង ធ្វើឡើងនៅ ចំពោះមុខតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ១៨ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចធ្វើតារាង សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយជារៀង រាល់ដំណាច់ឆ្នាំ ។

តារាងសម្បត្តិវប្បធម៌ចាត់ថ្នាក់នេះត្រូវធ្វើតាមខេត្តនីមួយៗ ហើយត្រូវចុះក្នុង រាជកិច្ច ។ ប្រការដែលត្រូវចុះមានជាអាទិ៍ :

- ប្រភេទនៃសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់
- ទីកន្លែងដែលសម្បត្តិវប្បធម៌នោះស្ថិតនៅ
- គោត្តនាមនិងនាមរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ

- កាលបរិច្ឆេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ ។

មាត្រា ១៩ : សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលចាត់ថ្នាក់រួចហើយ មិនអាចកែប្រែបានឡើយ ។

មាត្រា ២០ : សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋឬរបស់នីតិបុគ្គល សាធារណៈមិនអាចលក់ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិបានឡើយ ។

មាត្រា ២១: ជនណាក៏ដោយដែលលក់ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិសម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលបំរុងចាត់ថ្នាក់ឬ ត្រូវ បានចាត់ ថ្នាក់រួចហើយ ត្រូវតែ :

- ជូនដំណឹងជាមុនដល់អ្នកទទួល អំពីស្ថានភាពរបស់សម្បត្តិវប្បធម៌ ។

- ជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីចេញប័ណ្ណ លក់ឬផ្ទេរ ដោយបញ្ជាក់ពីគោត្តនាម នាមនិងទីលំនៅនៃអ្នកទទួល ព្រមទាំងកាល បរិច្ឆេទនៃការលក់ឬផ្ទេរនោះ ។ បើផ្ទុយពីបទបញ្ញត្តិខាងលើនេះ ការលក់ឬផ្ទេរនឹង ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ២២: ការលក់ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនូវសម្ភារៈឬបំណែកផ្សេងៗ ដែលផ្តាច់ចេញដោយខុសច្បាប់ពី សម្បត្តិវប្បធម៌ណាមួយដែលបំរុងចាត់ថ្នាក់ឬបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ក៏ដូចជាវាល់នូវ អំពើណាដែលនាំអោយមានការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬកាន់កាប់សម្ភារៈឬផ្នែកណាមួយ នៃ សម្បត្តិវប្បធម៌ទៅអោយអ្នកដទៃ ត្រូវទុកជាមោឃៈនិងអសារព័ត៌ការ ។

អ្នកដទៃនោះត្រូវរួមទទួលខុសត្រូវជាមួយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិក្នុងការរៀបដាក់កន្លែង ដើមរិញ នូវសម្ភារៈឬបំណែកដែលខ្លួនបានទទួល ។ ជននោះគ្មានសិទ្ធិនឹងទាមទារ ជម្ងឺចិត្ត ពីរដ្ឋឡើយ ។

មាត្រា ២៣: សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបំរុងចាត់ថ្នាក់ឬបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយពុំអាចត្រូវទទួលការផ្លាស់ ប្តូរទីកន្លែង ការបំផ្លិចបំផ្លាញ ការធ្វើអោយខូចខាត ការប្រែប្រួលរាង ការទទួល ការជួសជុលឬស្ថាបនាឡើងវិញ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលជាអ្នកកំណត់លក្ខខណ្ឌនិងត្រួតពិនិត្យការ អនុវត្តការងារនោះឡើយ ។

មាត្រា ២៤ : ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដែលដាក់ពាក្យសុំការអនុញ្ញាតដើម្បីកែប្រែ ជួសជុលសម្បត្តិ វប្បធម៌ ណាមួយដែលបំរុងចាត់ថ្នាក់ឬបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ត្រូវដាក់គំរោងឬឯកសារទាំង ឯកសារផ្សេងៗទៀតជូន អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យនិងសំរេច ។

មាត្រា ២៥ : ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិសម្បត្តិវប្បធម៌ត្រូវធានាដល់ការការពារសម្បត្តិវប្បធម៌នោះ ដែលបាន ចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ។

ចំណាយទាំងឡាយលើការជួសជុល ឬថែទាំសម្បត្តិវប្បធម៌នោះ គឺជាបន្ទុក របស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចនឹងចេញសង្គតិភាគខ្លះ ។ ចំពោះ ចំណាយទាំងស្រុងជា សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ២៦ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចជាអ្នកត្រួតពិនិត្យនូវការងារជាបន្ទាន់ក្នុងការជួសជុលសម្បត្តិ វប្បធម៌ដែលបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយនិងទុកអោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីសំរេច ។

ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិសម្បត្តិវប្បធម៌ខាងលើ មិនអាចប្រឆាំងនឹងការអនុវត្តទាំងនោះ បានឡើយ ។

មាត្រា ២៧ : អនុភាពនៃការចាត់ថ្នាក់នឹងចាប់មានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃដែលបានជូនដំណឹងជា លាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីអំពីសំណើសុំចាត់ថ្នាក់ ។

អនុភាពនោះនៅតែមានតំលៃជានិច្ច ទោះបីសម្បត្តិវប្បធម៌នោះត្រូវប្តូរកម្មសិទ្ធិ ក៏ដោយ ។

ផ្នែកទី ៥

សិទ្ធិទិញបានមុនគេនិងសិទ្ធិជកហ្មតកម្មសិទ្ធិ

មាត្រា ២៨: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមានសិទ្ធិទិញបានមុនគេលើរាល់ការលក់ដូរ សម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលចុះបញ្ជីសារពើភ័ណ្ណរួចហើយ កំពុងស្នើចាត់ថ្នាក់ឬបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ។

ជនណាដែលមានបំណងនឹងលក់សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌខាង លើនេះ ត្រូវតែជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ស្តីពីការលក់នេះក្នុងរយៈ ពេល ៣០ ថ្ងៃជាមុន ។

មាត្រា ២៩: ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ គិតចាប់តាំងពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលដំណឹងដែលមាន ចែងនៅ ក្នុងមាត្រា ២៨ កថាខ័ណ្ឌទី ២ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើកំណត់បញ្ជាក់ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ អំពីការសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួនដើម្បីទិញយក ឬមិនទិញយកសម្បត្តិវប្បធម៌ដែល ស្នើលក់តាមលក្ខខណ្ឌនិងតាមថ្លៃកំណត់ ។

ការខកខានមិនបានឆ្លើយតបដោយហួសរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ដូចបានចែងក្នុង កថាខ័ណ្ឌ ខាងលើនេះ គឺមានន័យថាជាការបោះបង់មិនអនុវត្តសិទ្ធិទិញបានមុនគេ ។

មាត្រា ៣០: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចដកហូតកម្មសិទ្ធិអចលនសម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលបានចុះ ក្នុងបញ្ជី សារពើភណ្ឌដែលត្រូវបានបំរុងអោយធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ ឬ បានធ្វើចំណាត់ ថ្នាក់រួចហើយ អាចត្រូវបានដកហូតកម្មសិទ្ធិតាមបែបបទ ដែលចែងដោយច្បាប់ ស្តីពីការដកហូតកម្មសិទ្ធិ ដើម្បីផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។

ផ្នែកទី៦

ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើបុរាណវត្ថុ

មាត្រា ៣១ : ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើបុរាណវត្ថុផ្សេងៗ អាចអនុញ្ញាតបានក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល មាន ចែងក្នុងច្បាប់នេះក្រោយពីមានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ បែបបទ នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើបុរាណវត្ថុត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៣២: លិខិតអនុញ្ញាតនេះត្រូវចុះជាអាទិ៍ : គោត្តនាម នាម លំនៅឋានពាណិជ្ជករ សមត្ថភាព ឯកទេសព្រមទាំងប្រភេទបុរាណវត្ថុ និង មានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ ពីទីកន្លែងដែលខ្លួនមានបំណង ប្រកបអាជីវកម្មនេះ ។ លិខិតអនុញ្ញាតនេះផ្តល់ ជូនសំរាប់រយៈពេល ១ ឆ្នាំ ព្រមទាំងអាចបន្ត ១ ឆ្នាំ ម្តងៗហើយពុំអាចបង្វែរ ទៅអោយអ្នកដទៃបានឡើយ ។

- មាត្រា ៣៣:** រាល់ពាណិជ្ជករដែលមានច្បាប់អនុញ្ញាត ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវកាតព្វកិច្ចដូចតទៅ ៖
- ក-បិទសេចក្តីប្រកាសបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានទទួលច្បាប់អនុញ្ញាតអោយធ្វើពាណិជ្ជកម្ម បុរាណវត្ថុនៅត្រង់ទ្វារចូលនៃអាគារលក់ដូររបស់ខ្លួន ។
 - ខ-មិនត្រូវដាក់បុរាណវត្ថុមួយសំរាប់លក់នៅក្រៅអាគារ ដែលខ្លួនបានច្បាប់អនុញ្ញាត អោយប្រកបអាជីវកម្ម ។
 - គ-ចុះជាប្រចាំក្នុងបញ្ជីកត់ត្រាលំអិតនូវបុរាណវត្ថុដែលខ្លួនមាន និង សកម្មភាពលក់ ចេញ និង ទិញចូលរាល់ថ្ងៃ ។
 - ឃ-ត្រូវបង្ហាញដល់ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យនូវសៀវភៅបញ្ជីខាងលើនេះ រាល់ពេលណា ដែលភ្នាក់ងារទាំងនោះទាមទារពិនិត្យ ។

- ង- ត្រូវបិទបញ្ជាគ្រប់ប្រការស្តីពីការនាំចេញបុរាណវត្ថុ នៅនឹងអាគារលក់ដូររបស់ខ្លួន ត្រង់កន្លែងដែលងាយមើលឃើញ ។
- ច- បង្ហាញបុរាណវត្ថុទាំងអស់ដែលខ្លួនមានចំពោះភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យតាមសំណូមពរ របស់ភ្នាក់ងារ ។
- ឆ- ផ្តល់ទៅភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យរូបថតបុរាណវត្ថុទាំងឡាយណាក៏ដោយដែលខ្លួនមាន ឬ អនុញ្ញាតអោយភ្នាក់ងារនោះ តែរូបណាមួយដែលគេចង់បាន ។
- ជ- បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យនៅក្នុងពេលធ្វើអធិការកិច្ច ។
- ឈ- ជូនព័ត៌មានដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងករណីដែលមានការប្តូរទីកន្លែងលក់ដូរ របស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៣៤: ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យអាចចូលទៅក្នុងអាគារលក់ដូរ ហើយធ្វើការត្រួតពិនិត្យកត់ត្រា សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលមាននៅក្នុងអាគារលក់ទាំងនោះនិងផ្ទៀងផ្ទាត់បញ្ជីនៅគ្រប់ ពេល ដែលអធិការដ្ឋានយល់ ឃើញថា ជាការគួរ នឹងធ្វើអធិការកិច្ច ។

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យអាចចូលទៅធ្វើការត្រួតពិនិត្យក្នុងលំនៅឋានរបស់ ពាណិជ្ជករបើសិន ជាលំនៅឋាននោះត្រូវប្រើធ្វើជាឃ្នាំង ឬ អាគារលក់ ស្របទៅតាម ខ្លឹមសារនៃ សេចក្តីអនុញ្ញាតដែលចេញ អោយពាណិជ្ជករនេះ ។

មាត្រា ៣៥: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចដកហូត លិខិតអនុញ្ញាតធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើបុរាណវត្ថុ ពេល ដែលពិនិត្យឃើញម្ចាស់ដែលមានការអនុញ្ញាតនោះធ្វេសប្រហែស ឬ រំលោភ ទៅលើកាតព្វកិច្ចណាមួយ ឬ ដោយសារតែអ្នកនោះបានទទួលការផ្តន្ទាទោសពី តុលាការមានសមត្ថកិច្ចដោយហេតុថា ខ្លួនបានប្រព្រឹត្តល្មើស នឹងបទបញ្ញត្តិនៃ ច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៦: នៅពេលដែលលិខិតអនុញ្ញាតត្រូវបានដកហូត ដូចមានក្នុងបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥ នោះ ពាណិជ្ជករលែងមានសិទ្ធិទិញបុរាណវត្ថុទៀតហើយ ។

ពាណិជ្ជករនោះនឹងត្រូវអនុញ្ញាតអោយលក់បុរាណវត្ថុដែលខ្លួនកំពុងកាន់កាប់ នៅឡើយក្នុងរយៈពេល មួយមិនលើសពី ៦ ខែ ។

ផ្នែកទី ៧

ការប្រទះឃើញដោយចៃដន្យ

មាត្រា ៣៧ : នៅពេលកំពុងដំណើរការងារផ្សេងៗទៀត ឬសកម្មភាពផ្សេងៗទៀត ហើយបានជួបប្រទះសម្បត្តិវប្បធម៌ដូច ជាប្រាសាទចាក់បែក វត្ថុបុរាណ សំណល់ផ្ទះសំបែង បុរាណ ទីបញ្ចុះសពបុរាណ សិលាចារឹក ឬសម្បត្តិ វប្បធម៌ដែលទាក់ទងដល់បុរេប្រវត្តិសាស្ត្រ បុរាណវិទ្យាជាតិ ពន្ធុវិទ្យា បាសាលីយភូតវិទ្យាឬក៏សាខាដទៃ ទៀតនៃវិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាពីអតីត កាលឬមនុស្សសាស្ត្រ អ្នកដែលបានប្រទះឃើញសម្បត្តិទាំងនេះ និងម្ចាស់អចលនវត្ថុ ត្រូវតែបញ្ឈប់ការងារឬសកម្មភាពនោះ រួចរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ជូនភ្នាក់ងារ នគរបាល ក្នុងតំបន់ ។ ភ្នាក់ងារនគរបាលនោះត្រូវបញ្ជូនរាយការណ៍នេះយ៉ាងប្រញាប់ជូនទៅ អភិបាលខេត្ត-ក្រុង ។ អភិបាលខេត្ត-ក្រុង ត្រូវជូនព័ត៌មាននេះដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីធានាសង្គ្រោះសម្បត្តិវប្បធម៌និងរមណីយដ្ឋានវប្បធម៌នោះ ។

មាត្រា ៣៨: ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃយ៉ាងយូរ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលសេចក្តីរាយការណ៍ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៧ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើកំណត់ជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរស្តីពីការផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្ន នូវការងារជួសជុលឬសាងសង់និងស្តីពីវិធានការសង្គ្រោះដែលត្រូវអនុវត្ត ។

បើក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមិនបានធ្វើកំណត់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជូនជាព័ត៌មានទៅម្ចាស់អចលនវត្ថុទេនោះ ការផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្នត្រូវទុកជាអសារបង់ ។

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវសំរេចជាស្ថាពរនូវវិធានការចំពោះការប្រទះឃើញដោយចៃដន្យ ។

មាត្រា ៣៩ : សម្បត្តិវប្បធម៌ជាចលនវត្ថុដែលប្រទះឃើញដោយចៃដន្យ ត្រូវចាត់ទុកជាសម្បត្តិសាធារណៈ ។

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវផ្តល់រង្វាន់លើក ទឹកចិត្តដល់អ្នកប្រទះឃើញដោយចៃដន្យដោយកំណត់តាមការស្រុះស្រួលគ្នា ឬ តាមការវាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញក្នុងរយៈពេល ៣សប្តាហ៍ក្រោយពីបានរកឃើញ ។

ផ្នែកទី ៨

ការដឹកនាំករករត្តបុរាណ

មាត្រា ៤០: គ្មានជនណាមួយអាចធ្វើការដឹកនាំករករត្តបុរាណឬធ្វើការវាស់ស្ទង់លើដីឬក្រោមដី ក្នុងគោលបំណងស្រាវជ្រាវរកសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលមានផលប្រយោជន៍ដល់ការ សិក្សាខាងបុរាណសាស្ត្រ ប្រវត្តិវិទ្យា បុរាណវិទ្យា ជាតិពន្ធុវិទ្យា ចាស់សាលាភូមិវិទ្យាឬសាខានៃវិទ្យាសាស្ត្រផ្សេងៗ ដែលសិក្សាពីអតីតកាល ឬទាក់ទងដល់មនុស្សសាស្ត្រ ដោយមិនបានទទួលច្បាប់អនុញ្ញាតជាមុនពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឡើយ ។

មាត្រា ៤១: មានតែស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រដែលមានជំនាញ មានបទពិសោធន៍និងមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ហើយដែលត្រូវបានអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលស្គាល់ទេ ទើបអាចអនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹកនាំករករត្តបុរាណបាន ។

ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្របរទេស ដែលបានទទួលច្បាប់អនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹកនាំករករត្តបុរាណត្រូវតែសហការជាមួយស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រជាតិ ក្នុងការអនុវត្តន៍ការងាររបស់ខ្លួន ។

- មាត្រា ៤២ :** ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រដែលទទួលបានច្បាប់អនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹកនាំករករត្តបុរាណ ត្រូវតែ :
- ក- កត់ត្រាសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលរកឃើញនៅក្នុងបញ្ជីពិសេស មួយហើយត្រូវប្រគល់ជូនដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៅពេលបញ្ចប់ដំណាក់កាលដឹកនាំករករត្តបុរាណនីមួយៗ ។
 - ខ- ការពារទីលានដឹកនាំករករត្តបុរាណវត្ថុនិងសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលរកឃើញ ព្រមទាំងចាត់វិធាន ការចាំបាច់គ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីថែរក្សានិងការពារ ។
 - គ- ជូនព័ត៌មានអោយទៀងទាត់ដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ស្តីពីការប្រព្រឹត្តិទៅ នៃប្រតិបត្តិការដឹកនាំករករត្តបុរាណ ។
 - ឃ- ធ្វើរបាយការណ៍សង្ខេបរួមទាំងសៀវភៅរូបថតសម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងអស់ដែលបានរកឃើញនៅពេលបញ្ចប់ដំណាក់កាលដឹកនាំករករត្តបុរាណនីមួយៗ ។
 - ង- ធ្វើរបាយការណ៍វិទ្យាសាស្ត្រមួយលំអិតស្តីពីលទ្ធផលដឹកនាំករករត្តបុរាណក្នុងកំណត់មួយមិនហួសពីមួយឆ្នាំ គិតចាប់តាំងពីការបញ្ចប់ដំណាក់កាលដឹកនាំករករត្តបុរាណនីមួយៗ ។
 - ច- អនុញ្ញាតអោយភ្នាក់ងារនៃអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យមើលការដឹកនាំករករត្តបុរាណសម្បត្តិវប្បធម៌រាល់តម្រូវការរបស់អាជ្ញាធរនោះ ព្រមទាំងពិនិត្យបញ្ជីពិសេសដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ " ក " ។

ឆ-អនុញ្ញាតអោយអ្នកស្រាវជ្រាវដទៃទៀតចូលធ្វើការស្រាវជ្រាវ
ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលពួកអ្នក ស្រាវជ្រាវទាំងនោះសុខចិត្តគោរពសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិរបស់
ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រនោះ ។

ជ-ជួយអប់រំបណ្តុះបណ្តាលអ្នកបច្ចេកទេស វិទ្យាសាស្ត្រនៅក្នុងស្រុក ។

ឈ-បោះពុម្ពផ្សាយលទ្ធផលវិទ្យាសាស្ត្រស្តីពីការដឹករុករកវត្ថុបុរាណដែលធ្វើក្នុងកំឡុង
ពេល ៥ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់នៃការងារ ។

មាត្រា ៤៣ : ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹករុករកវត្ថុមាន
សិទ្ធិ :

ក-ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិវិទ្យាសាស្ត្រ ចំពោះវត្ថុដែលបានរកឃើញ ។

ខ-ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលខ្លួនអាចបានទទួលក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមាន
ចែងក្នុងមាត្រា ៤៤កថាខណ្ឌទី ២ ។

គ-ទទួលអាទិភាពក្នុងការផ្សាយលទ្ធផលវិទ្យាសាស្ត្រនៃការដឹករុករកក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល
លទ្ធផលនោះ ត្រូវផ្សាយក្នុងរយៈពេលដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤២ចំណុច"ឈ" ។

មាត្រា ៤៤: សម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងចលនវត្ថុនិងអចលនវត្ថុ ដែលបានរកឃើញដោយស្ថាប័ន វិទ្យា
សាស្ត្រ គឺជាសម្បត្តិសាធារណៈ ។

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចជូនដល់ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រនេះ បាននូវវត្ថុបុរាណ
មួយដែលដូច គ្នាទាំងស្រុងនឹងវត្ថុដែលមានរួចហើយ ព្រមទាំងវត្ថុណាដែលមិនមែន
ជារត្នុចាំបាច់ដោយហេតុថា មានរក្សាទុករួចហើយនូវវត្ថុដែលមានលក្ខណៈដូចគ្នា
បេះបិទនឹងវត្ថុដែលរកឃើញនោះ ទាំងខាងប្រភេទចរនាបទ វត្ថុធាតុ របៀបផលិត
ក៏ដូចជាមានតម្លៃខាងវិទ្យាសាស្ត្រ ឬសិល្បៈ ។ ការផ្តល់ជូននេះអាចធ្វើបានតែក្នុង
លក្ខខណ្ឌដែលសម្បត្តិវប្បធម៌នេះត្រូវបានយកមកតម្កល់ទុកក្នុងស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រ
បច្ចេកទេសសំរាប់សាធារណជន ។

មាត្រា ៤៥ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចធានារ៉ាប់រងត្រួតពិនិត្យការដឹករុករកនិងជួយចាត់ វិធានការចាំ
បាច់ ដើម្បីការពារបរិវេណការដ្ឋាននោះ ។

មាត្រា ៤៦: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចអនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹករុករកនៅលើដីជាកម្មសិទ្ធិ
ឯកជន បន្ទាប់ពីបានជូនដំណឹងជាមុនដល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

អ្នកដឹកនាំរក្សាត្រូវធ្វើបញ្ជីសារពើភណ្ឌទឹកដីដែលនឹងដឹកនាំរក្សានោះ ហើយលុះ ត្រាតែបានទទួលការស្រុះស្រួលពីភាគីទាំងអស់ ទើបអាចចាប់ផ្តើមធ្វើការងាររបស់ ខ្លួនបាន ។

អ្នកដឹកនាំរក្សាបុរាណវត្ថុត្រូវធ្វើការងារនោះក្នុងរយៈពេលពីរឆ្នាំ ហើយនឹងអាច បន្តទៀតបាន ក្រោយរយៈពេលពីរឆ្នាំនេះ ។

មាត្រា ៤៧: ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៦ មានសិទ្ធិនឹងកាន់កាប់ ដីឡើងវិញនិងទទួលបាននូវប្រាក់បំណាច់ចំពោះការខកខានពុំបានស្នាក់ អាស្រ័យនៅ ប្រកបមុខរបរនិងចំពោះការបង់ខាតឬខូចខាតផ្សេងៗទៀតជាយថាហេតុ ។

មាត្រា ៤៨: ក្នុងករណីដែលប្រទះឃើញសម្បត្តិវប្បធម៌ជាអចលនវត្ថុ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាច ប្រើសិទ្ធិដកហូតស្របតាមច្បាប់ស្តីពីការដកហូតកម្មសិទ្ធិ ដោយយោងទៅលើផល- ប្រយោជន៍សាធារណៈ ។

មាត្រា ៤៩ : ក្នុងករណីដែលអ្នកមានច្បាប់អនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹកនាំរក្សាបានប្រព្រឹត្តិលើស នឹង កាតព្វកិច្ចណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤២ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចសំរេច ដកហូតច្បាប់អនុញ្ញាត ឬ និងសិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិវិទ្យាសាស្ត្រនោះមកវិញ បាន ។

ការដឹកនាំរក្សាផ្អាកសកម្មភាពភ្លាម គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានជូនដំណឹងជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ ស្តីពីការដកហូតច្បាប់អនុញ្ញាតមកវិញ ។

មាត្រា ៥០: លច្បាប់អនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹកនាំរក្សាត្រូវបានដកហូតមកវិញហើយ អ្នកបានច្បាប់ អនុញ្ញាតនោះមិនអាចទាមទារថ្លៃសង់ជម្ងឺចិត្តណាមួយ បណ្តាលមកពីការបញ្ឈប់ការ រក្សា ឬ សោហ៊ុយដែលខ្លួនបានចំណាយនោះឡើយ ។

ផ្នែកទី ៩

ការនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌

មាត្រា ៥១: ការនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ណាមួយទៅក្រៅ ដែនដីកម្ពុជាត្រូវហាមឃាត់បើសិនជា គ្មាន អាជ្ញាប័ណ្ណពិសេសដើម្បីនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចទេនោះ ។

មាត្រា ៥២: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវចេញសេចក្តីសំរេចក្នុងរយៈពេលបីខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែល អ្នកសុំនាំចេញ បានបំពេញទំរង់បែបបទជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់សញ្ជាតិ ហើយ ។

មាត្រា ៥៣: ការនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ត្រូវបង់ពន្ធនិងអាករផ្សេងៗ ។

ការកំរិតប្រាក់ពន្ធនិង អាករលើសម្បត្តិវប្បធម៌ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ៥៤: មុននឹងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញណាមួយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធានាអោយបាន ច្បាស់ថា :

ក- ការនាំចេញនឹងមិនបណ្តាលអោយក្បត់ខ្សោយធនធានបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិ ឡើយ ។

ខ- សម្បត្តិវប្បធម៌សាធារណៈនៅមានសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលមានរូបរាងដូចគ្នាទៅនឹងសម្បត្តិ វប្បធម៌ ដែលត្រូវបានស្នើសុំធ្វើការនាំចេញ ។

គ- សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលអនុញ្ញាតអោយនាំចេញ មិនមែនជាវត្ថុដែលមានតម្លៃខ្ពស់ សំរាប់ផ្នែកពិសេសណាមួយនៃការសិក្សា អំពីវិទ្យាសាស្ត្រអតីតកាលឬវិទ្យាសាស្ត្រ មនុស្សទូទៅនោះទេ ។ បែបបទនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ ប្រភេទសម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលត្រូវអនុញ្ញាតអោយនាំចេញ និង ប្រភេទសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលមិនអនុញ្ញាត អោយនាំចេញ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៥៥: អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវចេញអាជ្ញាប័ណ្ណសំរាប់ការនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ដូចតទៅ:

- សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបានអោយដល់ស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្របរទេស ដែលមានការ អនុញ្ញាតអោយធ្វើការដឹក រុករកស្របតាមមាត្រា ៤៤ កថាខ័ណ្ឌទី ២
- សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបញ្ជូនទៅបរទេសសំរាប់មួយរយៈពេល ដើម្បីតាំងពិព័រណ៍ឬ ក្នុងទិសដៅសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ
- សម្បត្តិវប្បធម៌ជាច្រើនជាមួយសម្បត្តិមកពីសារមន្ទីរឬស្ថាប័នបរទេស
- សម្បត្តិវប្បធម៌នាំចូលស្របច្បាប់មកក្នុងទឹកដីកម្ពុជា ប៉ុន្តែក្នុងករណីសម្បត្តិវប្បធម៌ ដូចរៀបរាប់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ត្រង់ចំណុចទី ២ នៃមាត្រានេះ ការនាំចេញមួយ រយៈពេលត្រូវតែគោរពលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ ដើម្បីធានាកុំអោយមានការខូចខាតព្រម ទាំងការបញ្ជូនមកវិញនូវសម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងនោះ ។

មាត្រា ៥៦: ការប៉ុនប៉ងនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ដោយគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវឃាត់ទុកនឹងវិបដ្ឋស
សម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងនោះ ទុកជាសម្បត្តិសម្បជ្ឈយសាធារណៈ។

មាត្រា ៥៧ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចទាមទារយករាល់សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលមានការទំនាស់មិន
អោយនាំចេញ ដោយសារមានហេតុផលសំខាន់ៗផ្សេងធ្វើអោយមានការសង្ស័យ ថា
ប៉ុនប៉ងនាំចេញដោយខុសច្បាប់ ។ សម្បត្តិវប្បធម៌ទាំងនេះត្រូវបញ្ជូលជាសម្បត្តិ
សម្បជ្ឈយសាធារណៈ ដោយមានការទូទាត់តំលៃតាមការ ស្រុះស្រួលគ្នាឬតាមការវាយ
តំលៃរបស់អ្នកជំនាញការ ។

ផ្នែកទី ១០

ការនាំចូលសម្បត្តិវប្បធម៌

មាត្រា ៥៨: ការនាំចូលសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបាននាំចេញដោយល្មើសនឹងច្បាប់របស់ប្រទេស ដើម
ត្រូវហាមឃាត់ ។ បែបបទនាំចូលសម្បត្តិវប្បធម៌ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៥៩: សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលនាំចូលដោយខុសច្បាប់ ត្រូវឃាត់ទុកនិងដាក់ក្រោមការគ្រប់គ្រង
របស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ ឈរលើគោលការណ៍បដិការ រាជរដ្ឋាភិបាលអាច
ចេញសេចក្តីសំរេចប្រគល់សម្បត្តិវប្បធម៌នោះ ទៅប្រទេសដើមវិញស្របតាមកិច្ច
ព្រមព្រៀងនិងច្បាប់អន្តរជាតិ ។

មាត្រា ៦០: ចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ជូនសម្បត្តិវប្បធម៌ទៅវិញ គឺជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ
ដែលទាមទារ ។

មាត្រា ៦១: សម្បត្តិវប្បធម៌ដែលនាំចូលស្របច្បាប់ ត្រូវតែប្រកាសជូនដំណឹងដល់ភ្នាក់ងារគយ ។
បង្កាន់ដៃដែលទីចាត់ការគយចេញអោយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជាភស្តុតាងនោះ ត្រូវ
យកមកបង្ហាញភ្នាក់ងារគយឡើងវិញ នៅពេលត្រូវនាំរបស់នោះចេញសាជាថ្មី ។

ផ្នែកទី ១១

នោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦២: សេចក្តីសំរេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដោយយកច្បាប់នេះជាមូលដ្ឋាន អាចបើក
លទ្ធភាពអោយតវ៉ាបានចំពោះមុខតុលាការ ។

មាត្រា ៦៣: ក-ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ ខែ ទៅ ៥ ឆ្នាំ ព្រមទាំងពិន័យជាទឹកប្រាក់ តាមតម្លៃដែលអ្នកជំនាញបានប៉ាន់ស្មាន ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើស ដោយធ្វេសប្រហែសក្នុងប្រការដូច រៀបរាប់ខាងក្រោមនេះ :

- លក់ ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ប្តូរទីតាំង បំផ្លាញចោល ពង្រីចពង្រីល បំផ្លែងរូបរាងឬជួសជុលស្ថាបនាឡើងវិញនូវសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបានចុះក្នុងបញ្ជីសារពើភណ្ឌ ដោយមិនបានជូនដំណឹងជាមុន (មាត្រា ២៩ កថា ខ័ណ្ឌទី ១) ។
- លក់ ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបានស្នើអោយចាត់ថ្នាក់ឬដែលបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ (មាត្រា ២១ និង ២៨ កថាខ័ណ្ឌទី ២) ។
- ប្តូរទីតាំង បំផ្លាញចោល ពង្រីចពង្រីល បំផ្លែងរូបរាងឬជួសជុលដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនូវសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបាន ស្នើអោយចាត់ថ្នាក់ឬដែលបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ(មាត្រា ២៣ កថាខ័ណ្ឌទី ១) ។
- មិនបានរក្សាការពារដោយត្រឹមត្រូវនូវសម្បត្តិវប្បធម៌ដែលបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ ដែលខ្លួនជាម្ចាស់ កម្មសិទ្ធិ (មាត្រា ២៥ កថាខ័ណ្ឌទី ១) ។
- ធ្វើ ឬ ប៉ុនប៉ងធ្វើដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតនូវការងារទាំងឡាយណាដែលច្បាប់តម្រូវអោយមានការអនុញ្ញាត (មាត្រា ៣១ និង ៤០) ។
- មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវខ្លួនអនុវត្តតាមបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៣ និង ៤២ ។
- មិនបានប្រកាសអំពីការរកឃើញសម្បត្តិវប្បធម៌ នៅក្នុងអំឡុងពេលសាងសង់និង មិនបានបញ្ឈប់ការងារនោះភ្លាម(មាត្រា ៣៧) ។
- នាំចេញ ឬប៉ុនប៉ងនាំចេញសម្បត្តិវប្បធម៌ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត (មាត្រា ៥១ និង ៥៦) ។
- មិនអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់នៃការនាំចេញមួយរយៈ (មាត្រា ៥៥ កថាខ័ណ្ឌទី ២) ។
- នាំចូលសម្បត្តិវប្បធម៌ដោយខុសច្បាប់ (មាត្រា ៥៨) ។
- មិនបានប្រកាសជូនដំណឹងដល់ភ្នាក់ងារគយ អំពីការនាំចូលដោយស្របច្បាប់នូវសម្បត្តិវប្បធម៌ (មាត្រា ៦១ កថាខ័ណ្ឌទី ១) ។

ខ-ជនណាដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដោយចេតនាដូចចំណុចរៀបរាប់ខាងលើ
 ត្រូវទទួលទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ២ ឆ្នាំ ដល់ ៨ ឆ្នាំ និងពិន័យទ្វេគុណនៃតម្លៃ
 សម្បត្តិវប្បធម៌នោះ តាមតម្លៃដែលអ្នកជំនាញបានប៉ាន់ស្មាន ។
 ក្នុងករណីខ្លះដូចមានចែងក្នុងចំណុច (ក និង ខ) ខាងលើនេះ ទោសនេះ
 គ្រាន់តែជាប់ពន្ធនាគារ ឬ គ្រាន់តែបង់ប្រាក់ពិន័យ ។

មាត្រា ៦៤: ទុកបំរុងនៅដដែលនូវបទល្មើសពីទោសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៣
 ពិរុទ្ធបាល ដែលបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ២១, ២២, ៣៥, ៤៩, ៥៦, និង ៥៩ ត្រូវ
 តំកល់ទុកដដែល ។

មាត្រា ៦៥ : បទល្មើសទាំងឡាយត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាល
 យុត្តិធម៌ និង ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ជាពិសេសភ្នាក់ងារគយដែលបានធ្វើ
 សម្បថព្រមទាំងដោយមន្ត្រីអភិរក្ស និង បុគ្គលិកដទៃទៀតនៃសារមន្ទីរសាធារណៈ
 ដែលត្រូវបានចាត់តាំងនិងបានធ្វើសម្បថចំពោះការងារនេះ ។

ជំពូកទី ៣

រចនាសម្ព័ន្ធបញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦៦ : បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៦៧ : ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦

ព្រះហស្តលេខា

នរោត្តម សីហនុ

បានបង្គំទូលថ្វាយ និងជំរាបជូន
 សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីទី ១ និងទី ២
 ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការ
 វប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈរៀបចំទឹកដី
 នគរនីយកម្ម និង កំណង់

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
 សូមឡាយព្រះហស្តលេខា ព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី ១ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ២
នរោត្តម រណឫទ្ធិ ហ៊ុន សែន

វណ្ណ មូលីវណ្ណ